

Załącznik

do Uchwały Nr XXVIII/ 159 /2012
Rady Miejskiej w Miłakowie
z dnia 30 października 2012 r.

**GMINNY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
GMINY MIŁAKOWO
NA LATA 2012-2015**

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO GMINY MIŁAKOWO NA LATA 2012 - 2015

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	3
II.	LOKALNA DIAGNOZA WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH	4
III.	PRIORYTETY DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO	5
IV.	ZESTAWIENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH DLA PROGRAMU OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GMINIE MIŁAKOWO	5
V.	SKOORDYNOWANIE RÓŻNYCH FORM OPIEKI I POMOCY	6
VI.	ZARZĄDZANIE PROGRAMEM, JEGO MONITOROWANIE I FINANSOWANIE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:	8
VII.	PODSUMOWANIE	8

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.), określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia.
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2007 r Nr 70 poz.473 z późn. zm.), zadanie własne gminy realizowane jest w ramach corocznie uchwalonego przez Radę Miejską w Miłakowie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniedołężenia”. W odniesieniu do przytoczonej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego. WHO, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej. Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego,
2. zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
3. zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania,
4. kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

II. LOKALNA DIAGNOZA WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w gminie Miłakowo jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłakowie w ramach realizowanych zadań, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej, przyznaje świadczenia pomocowe w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz pomocy instytucjonalnej (kierowanie do DPS). Do zadań własnych Gminy należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto Gmina Miłakowo realizuje Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

1. chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
2. upośledzone umysłowo,
3. wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, od 1990 do 2007 roku, wskaźnik rejestrowanego rozpowszechniania zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% (z 1629 do 3571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50% (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.

Opieka psychiatryczna w Gminie Miłakowo zorganizowana jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w sposób następujący:

Osoby potrzebujące pomocy mogą skorzystać z specjalistycznych usług opiekuńczych. Ponadto istnieje możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, rodzinne, realizowane w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłakowie.

III. PRIORYTETY DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Systematyczna aktualizacja informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców Gminy Miłakowo.
2. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku.
4. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
5. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
6. Przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych odpowiednio do grup docelowych.
8. Szerzenie zagadnień związanych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu, a także uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
9. Prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy dla osób w stanach kryzysu psychicznego, w tym działań edukacyjnych.
10. Współpraca Gminy Miłakowo w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Morągu, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Morągu, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Miłakowie oraz organizacjami pozarządowymi.

IV. ZESTAWIENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH DLA PROGRAMU OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GMINIE MIŁAKOWO

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Miłakowo przyjęty na lata 2012-2015 określa kierunki działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia.

Cele główne w zakresie zdrowia promocji zdrowia psychicznego:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Wskazane powyżej priorytety będą realizowane w szczególności poprzez działania w ramach Programu.

Cele szczegółowe w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cele szczegółowe w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej:

1. Upowszechnianie środowiskowego modelu psychicznego opieki zdrowotnej.
2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

V. SKOORDYNOWANIE RÓŻNYCH FORM OPIEKI I POMOCY

Cele i zadania	Podmioty odpowiedzialne
<u>Cel główny 1:</u> Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym	
<u>Cel szczegółowy:</u> Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.	
Prowadzenie kampanii informacyjnej o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych do dzieci i młodzieży. Prowadzenie działań z zakresu promocji i zapobiegania problemom zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży. Prowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.	szkoły podstawowe z terenu gminy Miłakowo, gimnazjum w Miłakowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miłakowie, Posterunek Policji w Miłakowie.
Szersze uwzględnienie zagrożeń związanych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu lub z innymi uzależnieniami. Organizowanie prelekcji, pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego. Organizowanie spotkań dla klas I-III w Gimnazjum w Miłakowie o charakterze poznawczym.	Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miłakowie, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w Miłakowie, pracownicy MOPS w Miłakowie, szkoły podstawowe z terenu gminy i gimnazjum w Miłakowie.
Podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczenie plakatów oraz ulotek w miejscach ogólnie dostępnych.	MOPS w Miłakowie, szkoły podstawowe z terenu gminy i gimnazjum w Miłakowie, Urząd Miejski w Miłakowie.

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
GMINY MIŁAKOWO NA LATA 2012 - 2015

<u>Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego</u>	
Kierowanie na badania dzieci i młodzieży, u których występują zaburzenia zachowania oraz istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych do poradni psychologiczno-pedagogicznej	szkoły podstawowe z terenu gminy i gimnazjum w Miłakowie.
Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi, kierowanie do poradni zdrowia psychicznego.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miłakowie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Morągu
<u>Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi</u>	
Organizowanie wsparcia mającego na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej.	MOPS w Miłakowie, Urząd Miejski w Miłakowie
<u>Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form i pomocy niezbędnych życia w środowisku rodzinnym i społecznym</u>	
<u>Cel szczegółowy: Upowszechnianie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej</u>	
Współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej.	Szpital Psychiatryczny w Iławie, Fromborku i Olsztynie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Morągu, Poradnia Pedagogiczno –Psychologiczna w Morągu.
<u>Cel szczegółowy: Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego</u>	
Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych przez MOPS w Miłakowie, kierowanie do DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kierowanie na komisję do spraw orzecznictwa.	MOPS w Miłakowie.
<u>Cel szczegółowy: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi</u>	
Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do PUP w Morągu (środki PFRON) w celu kontaktu z pośrednikiem pracy i uzyskania informacji na temat możliwości ubiegania się o: sfinansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania osoby niepełnosprawnej, uczestnictwa w instrumentach i usługach rynku pracy określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, udzielanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.	MOPS w Miłakowie.

VI. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM, JEGO MONITOROWANIE I FINANSOWANIE, ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

- środki własne gminy Miłakowo,
- środki własne realizatorów zadań,
- środki pozabudżetowe,
- środki NFZ w ramach zawartych kontraktów.

PODMIOT KOORDYNUJĄCY:

Urząd Miejski w Miłakowie.

PODMIOTY UCZESTNICZĄCE:

- Urząd Miejski w Miłakowie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłakowie,
- szkoły podstawowe z terenu Gminy Miłakowo i gimnazjum w Miłakowie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miłakowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miłakowie,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w Miłakowie.

MONITORING I EWALUACJA:

Realizatorzy zaangażowani w realizację poszczególnych działań monitorują potrzeby oraz zmiany ilościowo-jakościowe, które będą stanowiły podstawę do dokonywania zmian w poszczególnych działaniach programu.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ:

Corocznie będą przygotowywane informacje z realizacji zadań za rok poprzedni.

VII. PODSUMOWANIE

Przedstawiając niniejszy program należy stwierdzić, że niektóre elementy są już realizowane. Szereg propozycji wybiega jednak w przyszłość, a ich realizacja musi być rozłożona w czasie. Przedstawiony program nie ma charakteru jednorazowego jest to koncepcja długoterminowych, zintegrowanych i systematycznych działań. Ważnym czynnikiem wpływającym na nasze zdrowie psychiczne oraz poczucie szczęścia i spełnienia w życiu jest rozwijanie własnych zainteresowań, praca, zabawa, nauka przez zabawę, edukacja, kultura i kultywowanie zdrowej filozofii życiowej.

Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym składnikiem zdrowia. Szybkie zmiany społeczne i ekonomiczne istotnie wpływają na stan zdrowia ludności. Mnogość stresujących sytuacji wpływa na brak bezpieczeństwa, jest przyczyną wzrostu liczby przypadków zaburzeń lękowych i depresji. Problemy ze zdrowiem psychicznym coraz częściej dotyczą ludzi słabszych, grupy społeczne

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO GMINY MIŁAKOWO NA LATA 2012 - 2015

najbardziej narażone na zagrożenia z powodu czynników społecznych, psychicznych i środowiskowych. Profilaktyka i edukacja społeczeństwa od najmłodszych lat oraz wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży jest długotrwałą inwestycją w zdrowe społeczeństwo. Im wyższa świadomość społeczna dotycząca chorób psychicznych, tym większa możliwość wczesnego wykrycia zaburzeń oraz większa możliwość stworzenia odpowiednich warunków do życia osobom, których ten problem bezpośrednio dotyczy. Tworzenie warunków lokalnych, które umożliwią osobom z zaburzeniami psychicznymi uczestnictwo w życiu społecznym jest podstawą wszelkich działań kierowanych do tej grupy ludzi. Działania podejmowane w gminie, zwłaszcza w sferach usuwania barier społecznych i psychicznych, przyczyniają się do prowadzenia samodzielnego życia przez osoby z zaburzeniami psychicznymi i zwiększają integrację ze środowiskiem lokalnym.

W odczuciu społecznym często chorzy psychicznie są traktowani gorzej niż inni, przede wszystkim jeśli chodzi o prawo do pracy i zatrudniania oraz poszanowania godności osobistej. Obserwacje dowodzą, że dyskryminacja utrudnia powrót do zdrowia i odzyskania pozycji społecznej. Brak wiedzy na temat chorób psychicznych skutkuje brakiem tolerancji, strachem, dyskryminacją osoby chorej i jej izolacją społeczną.

Proponowany Gminny Program Ochrony i Zdrowia Psychicznego Gminy Miłakowo to szansa na rozwój form wsparcia psychicznego i możliwość zwrócenia uwagi na problemy osób chorych psychicznie żyjących na terenie gminy.